

افغانها خشمگین، غربی ها شرمگین، مشکل چیست؟

داوود ناجی

بی بی سی

جمعه 24 فوریه 2012 20:03

اعتراض‌های چهار روز گذشته، بیش از بیست کشته و ده‌ها مجروح بجا گذاشته است

شهرهای مختلف افغانستان در چهار روز گذشته شاهد اعتراض‌های خشن و تند افغانها علیه آمریکایی ها و نیروهای خارجی بوده است.

این اعتراض‌ها که به دلیل "بی حرمتی به قرآن" در پایگاه هوایی بگرام صورت گرفت بیش از ۲۰ کشته و دهها زخمی بجا گذاشت

اعتراض مدنی به بی حرمتی به قرآن در کشوری مسلمان کمترین چیزی است که می شود انتظارش را داشت. اما از کنار گستردگی و خشونت که در تظاهرات چهار روز اخیر دیده شد، نمی توان به همین سادگی گذشت

معترضان در ننگرهار در شرق افغانستان، به پایگاه نیروهای خارجی حمله کردند و دو سرباز خارجی را کشتند و در بگرام نیز گروهی پاسگاه نیروهای امنیتی افغان را در ورودی پایگاه هوایی بگرام آتش زدند

در هرات معترضان می خواستند خود را به کنسولگری آمریکا در این شهر برسانند که نیروهای امنیتی تیر اندازی کردند و دست کم شش تن کشته و عده ای مجروح شدند تا کنسولگری آمریکا در هرات سالم ماند

عده ای معتقدند که ممکن است پشت این نا آرامی ها دست های سیاسی پیدا و پنهانی باشد. کما این که طالبان رسماً مردم را به ادامه تظاهرات دعوت کردند و از آنها خواستند تنها به تظاهرات اکتفا نکنند بلکه علیه نیروهای خارجی بپا خیزند.

باراک اوباما رئیس جمهوری آمریکا و فرمانده کل نیروهای ناتو مستقر در افغانستان از بی حرمتی به قرآن در پایگاه هوایی بگرام، عذر خواهی کردند و گفتند که این اقدام عمدی نبوده است

حامد کرزی مردم را به آرامش دعوت کرد؛ اما چرا هیچکدام از این اقدامات نتوانست مانع از اعتراض های خشونت بار روز جمعه شود

عده ای معتقدند که ممکن است پشت این نا آرامی ها دست های سیاسی پیدا و پنهانی باشد. کما این که طالبان رسماً مردم را به ادامه تظاهرات دعوت کردند و از آنها خواستند تنها به تظاهرات اکتفا نکنند بلکه علیه نیروهای خارجی بپایزند

این تحلیل در صورتی درست است که اعتراض های چهار روز گذشته را به تنهایی و جدا از پیش زمینه آن بررسی کنیم.

اما اگر بیشتر تامل کنیم و این اتفاق را در متن حوادثی بررسی کنیم که در سالهای اخیر اتفاق افتاده است، معنی اعتراض های اخیر کاملاً دگرگون می شود

اگر به تصویرهای مخابره شده از تظاهرات در مناطق مختلف افغانستان، به دقت نگاه کنیم، بیشتر معترضان از طبقات پائین اند، کسانی که اگر به عنوان یک افغان پای درد دل شان بنشینیم به شدت از حضور خارجی ها در افغانستان ناراضی اند

عذرخواهی باراک اوباما و دعوت حامد کرزی به آرامش نتوانست از ادامه تظاهرات در روز جمعه جلوگیری کند ناراضی اند نه بخاطر اینکه کفار در سرزمین مسلمانان آمده اند، بلکه ناراضی اند بخاطر اینکه این آمدن و حضور، هیچ ثمری برای آنها نداشته است

وعده های فراموش شده

در سالهای نخستین حضور آمریکا و غرب در افغانستان، مقام های غربی و دولت افغانستان، از طرح مارشال، بازسازی سریع و تبدیل افغانستان به کشور نمونه در منطقه، کم حرف نزدند

اما حالا و پس از ده سال حضور سنگین و صرف میلیارد ها دلار، گزارش می شود که ۴۰ کودک از شدت سرما در این یکی از ده ها مثالی است که می تواند نشان دهد ناراحتی افغانها در کجا ریشه دارد. حومه کابل جان داده اند

مرگ ۴۰ کودک آنها نه در مناطق دور دست بدخشان یا دایکندی که در حومه شهر کابل، شهری که ده ها نهاد امداد رسان بین المللی و بخش هایی از سازمان ملل متحد، اداره توسعه بین المللی آمریکا و صندوق حمایت از کودکان سازمان ملل، بریتانیا و آمریکا در آنجا حضور دارند. تکانهنده است

این خبر برای عده کثیری از افغانها، عصبانی کننده نیز هست چرا که آنها روزانه شاهد حضور ده ها ماشین آخرین مدل، دفاتر و تاسیسات گسترده مربوط به نیروهای خارجی و سازمانهای بین المللی هستند که برای کمک به نیازمندان و بازسازی افغانستان به آنجا رفته اند

اما در یک قدمی این دفاتر، امسال ۴۰ کودک در اثر سرما جان داده اند

در سالهای نخستین حضور آمریکا و غرب در افغانستان، مقام های غربی و دولت افغانستان، از طرح مارشال، باز " سازی سریع و تبدیل افغانستان به کشور نمونه در منطقه کم حرف نزدند. اما حالا و پس از ده سال حضور سنگین و " صرف میلیارد ها دلار، گزارش می شود که ۴۰ کودک از شدت سرما در حومه کابل جان داده اند

افغانها تقصیر دولت نسبتا ناکارآمد و مورد انتقاد آقای کرزی را نیز به پای متحدان بین المللی اش می نویسند. زیرا به عقیده آنها این دولت نیز یکی از نتایج و ثمرات کار دولت های غربی است

بازی در میدان رقیب

این نخستین باری نیست که رفتار آمریکایی ها، سبب خشونت افغانها می شود، پیش از این نیز مواردی مشابهی دیده شده بود، مثلا در سالهای گذشته در یک مورد، آمریکایی ها در شرق افغانستان توپ هایی به بچه های مدرسه هدیه داد. روی این توپ ها پرچم کشور های مختلف از جمله پرچم عربستان سعودی حک شده بود که کلمه شهادت "لااله الاالله" را در خود دارد

آمریکایی ها یا این نوشته را نتوانسته بودند بخوانند یا متوجه نشده بودند که وجود چنین کلمه ای روی توپ که بچه ها آنرا با لگد می زنند، چقدر می تواند حساسیت برانگیز باشد

چنین اقداماتی بارها سبب شده است که نیروهای ناتو و آمریکایی نا خواسته آب به آسیاب طالبان بریزند و به دست خود، بهانه ای برای تبلیغات علیه حضور خارجی ها در افغانستان، فراهم کنند

همچنین پخش تصاویر بی حرمتی چند سرباز آمریکایی با اجساد که ظاهرا متعلق به طالبان بود در ماه های گذشته، نشان می دهد که غربی ها بعد از ده سال هنوز احتیاط های لازم بازی در زمین حریف را خوب یاد نگرفته اند

بدتر از همه این است که وقتی چنین حوادثی رخ می دهد، فوراً قول پیگیری و بررسی حادثه داده می شود. در موارد بسیاری بررسی هم می شود اما به عنوان یک حادثه بررسی می شوند بدون آنکه عوامل و دلایلی که مستقیم یا غیر مستقیم در بروز چنین حوادث خشونت باری دخیل بوده، کاویده شوند

مثلا دیروز هیاتی که برای بررسی ماجرای اخیر به بگرام رفته بود، اعلام کرد: علت بی حرمتی به قرآن عدم آشنایی یک مترجم با متون عربی بوده است

گیرم که چنین چیزی درست باشد، اما واقعا آمریکایی ها، دولت افغانستان و جامعه بین المللی در کل، بررسی خواهند کرد که این اعتراض های خشونت بار و گسترده، ریشه در کجا دارد و چه باید کرد که تکرار نشود

ظاهرا به نظر می رسد که در افغانستان برای حل چنین مشکلاتی، اقدامات فوری و سطحی می شود. اقداماتی که بجای حل اساسی مشکل، فقط صورت مساله را پاک می کند